

60. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*. 264. o. Lásd még *Pinkas ha'kehilot*, 245–251. o. és a 6. függelékét.

61. 1941-ben Kecskemétnek 1346 főnyi zsidó lakossága volt, mely a város összlakosságának 1,5%-át tette ki. 1949-re a kongresszusi gyülekezet létszáma dr. Stein Gyula vezetése alatt 276 főre csökkent. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 146., 415–416. o.; *Zsidó Világkongresszus*, 4. sz. (1947. április 15.), 2–3.; 13–14. sz. (1949. május), 13., 24. o.

62. Lásd Liszka június 15-én kelt, 17 623/1944. VII. sz. rendeletét a *MOL* 30. tekercsén.

63. A kecskeméti zsidókról még gettósításuk előtt összeállított névsorok megtalálhatók *uo*. A tekercs a helyi mártírok névsorát is tartalmazza.

64. Az 1944. június 10-én tartott szegedi értekezleten az a döntés született, hogy Csongrád zsidóit bevagonírozásra a kecskeméti gettóba szállítsák. Más források szerint azonban a csongrádi zsidókat végül Szegedre vitték. Lásd Molnár Judit, *Zsidósors Szegeden 1944-ben*, 88. és 102. o. Molnár Judit szerint a csongrádi zsidókon kívül Kunszentmárton és Tiszaföldvár zsidóit is Kecskemétre vitték. *Uo*.

65. Részben Weisz Malkáné közlése alapján.

66. Lásd Vidor Lajos személyes beszámolóját a YIVO-ban (775. dosszié, 3192. jegyzőkönyv). Lásd továbbá Moshe Sandberg (Sanbar): *My Longest Year*. Yad Vashem, Jeruzsálem, 1968. és *Pinkas ha'kehilot*, 475–479. o.

67. Lásd az Endre, Baky és Jaross ügyében beterjesztett vádirat 38. oldalát. Nb. X. 4419/1945. Belügyminisztérium, Bp. *Az Endre-Baky-Jaross-per*, 309–318., 604. o.

68. Lásd a 6. függelékét.

69. Szegednek 1941-ben 4161 fős zsidó lakossága volt, mely a város összlakosságának 3%-át tette ki. A felszabadulás után a környező falusi településekről sok életben maradt zsidó költözött be a városba; 1946-ban a hitközség 2332 főt számlált, ez az összlakosság 1,7%-a volt. A kongresszusi közösség Stern Márton és Frenkel Jenő rabbi vezetése alatt állt. Az 1950-es évek végére azonban a közösség kb. 900 főre zsugorodott, Káldor József és Schindler József rabbi vezette. *Zsidó Világkongresszus*, 4. sz. 1947. április 15., 1–2.; 13–14. sz. 1949. május, 20., 24., 25.; *Új Élet*, 1957. június; 1958. május 1.

70. Lásd fenti, *A Délvidék* c. alfejezetünket.

71. Pálffy József, a hetvenéves polgármester, röviddel az 1944. március 19-i német megszállás után nyugdíjazását kérte. Molnár Judit, *Zsidósors Szegeden 1944-ben*, 28. o. Tóth 1944 januárjában lett Szeged megbízott polgármestere, de a gettósítás és a deportálás időszakára már mint *de facto* polgármester tevékenykedett. A német megszállásig „liberális” hírben állott. 1946. április 1. és 8. közt tárgyalta ügyét a szegedi népbíróság háborús és emberiség ellen elkövetett bűnök vádjával. Az akkor 57 éves Tóthot életfogytiglani börtönre ítélték. Nb. 35/1946–61. Belügyminisztérium, Bp.

72. Lásd a Tóth Béla aláírásával hozott 23 356/1944. sz. határozatot. *Uo*.

73. A Csongrád vármegyei gettósítási direktívákat Dobay Andor alispán bocsátotta ki többek között Csongrád és Szentes polgármesterének, valamint a Csongrádi, Mindszenti és Kiskundorozsmai járások főszolgabíráinak. A Csongrádi járás kisebb településeinek zsidóit először Kistelken gyűjtötték össze. Molnár Judit, *Zsidósors Szegeden 1944-ben*, 87. o. Lásd továbbá a Tóth aláírásával hozott 25489/1944. sz. határozatot. *Uo*. Lásd még Pál József, *i. m.*, 14–17. o.

74. Lásd a 29629/1944. sz. utasítást. Egyebek között hat hónapnyi börtönbüntetést helyezett kilátásba a megszabott időn kívül vásárló zsidók, illetve nekik árusító keresztények számára. Csongrád Megyei Levéltár, Szeged.